

SZÓSZÉK – ÚRASZTALA

BÚCSÚSZAVAK

Róm 1,9

Tiszteletes Eklézsia! Szeretett vér- és hitrokonaim! Anyaszentegyházunk sürgetős közügyei alig engedék, hogy az Úr napja jelen reggeli óráját is itt, e szent Sionra felgyülekezett atyafiságos körötökben együtt tölthessük. Azonban kicsoda lehetett volna képes ellentállani oly szíves és lelkes marasztásnak, mely által a mi sietős apostoli utunkat, ti szerelmeseim, feltartóztatátok. Nehéz, valóban nehéz volt nekünk ily kedvesen vonzó s ölelő karok közül kibontakoznunk.

Legyen azért e búcsúszózat, e néktek személyesen átnyújtott levél, szívesen fogadott emléklap gyanánt, kiszakasztva mintegy lelkem könyvéből, ahová a ti neveitek a legfénylőbb betűkkel vannak bejegyezve.

Szeretett Atyámfiak! Beteljesedék végre Istennek áldott kegyelméből, amire oly epedőleg vágyódtam, hogy személyes látogatást tehessek nálatok. Aki lélekben oly gyakran vagyok veletek, hogy nincsen oly napja, sőt nincsen órája életnek, amelyben csoportos gondjaim közepette is ne gondolkoznám rólatok, ímé itt leheték végre test szerint is, színről színre szemlélhetélek titeket. Mert ha Pál a Rómabéliekhez írott levele 1. része 9. versében indítatva érzi magát e vallomásra: „Bizonyosságom nekem az Isten, akinek nagy lelki örömmel szolgálok, hogy szüntelen emlékezem felőletek“; bizony kétszeres okom van nekem e vallomásra fakadni, miszerint ti, kedves Atyámfiak, nekem szüntelen való emlékezésem tárgyai voltatok.

Emlékeztem rólatok mint főpásztor a maga kedves nyájáról, amelyen engem a szentlélek felvigyázóvá tett. Hivatali komoly kötelesség ösztönze eszerint rólatok, mint hitbeli rokonimról való gondolkozásra. De emlékeztem rólatok úgy is, mint vér szerint való rokonaimról, s itt az atyafiúi szeretet édes vonzalma járult a kötelesség parancsszavához, hogy annál kedvesebbé váljék lelkemnek annak engedni.

S midőn már nemcsak a távolból társalkodhatnék lelkem tiveletek, hanem személyesen is jelen leheték az én elődeim lakhelyén, rokonaim, testvéreim édes meghitt körében, ama nép társaságában, hol szívemnek vére annyi család szívverével egy eredetű, midőn itt leheték e kies völgy ölében, az égnek emelkedő szirtek környezte városban, hol Jézus urunknak is e hiten mint szirterős alapon álló egyháza van épülve — megilletődött lelkemet az egymással küzdő érzelmek egész özöne borítja el, annyira, hogy alig lelhetek kellő szavakat azoknak kifejezésére — s oly édes méla emlékek tünedeznek fel lelki szemeim előtt egy régen múlt időből, gyermekkorom szép korszakából, amelynek öt boldog esz-

tendejét e város ölében éltem át. Amaz időszak, emlékeim tárházának e legdrágább, legragyogóbb kincse, már-már az ötödik évtizedbe merül, és mégis, ha súlyos gondokkal terhelt életemben egy-egy derűsebb per-cet, egy-egy enyhítőbb nyugvópontot óhajtok feltalálni, ide kell visszater-nem a képzelődés tündérszárnyain, ezeket, a lelkem borúját ismét el-oszlató vidám képeket kell a múlt világából előidézni, a zsoltáriró Dávid szavaival mintegy ekképpen kiáltván fel: „Vigy fel engemet kő-szálra, magasságra, hol bátorságom légyen.“

S ha már a természetnek e tájon levő magasztos templomára, amely-nek képe a gyermek lelkébe oly mélyen benyomódott, mindig oly éde-sen esik nekem visszaemlékezni: mennyivel édesebb, mennyivel fen-ségesebb emlékezése lelkemnek im ez az örökkévaló imádására épített templom, melyet az én vérrokonaim buzgalma emelt és ékesített fel. E díszes egyházban nyerte az én lelkem is a vallásos eszmék, a kegyes ér-zelmek első erőteljes benyomásait, s itt e templomnak szent árnyéká-ban fekvő iskola falai között indult meg szellemi valóm első fejlődési folyama, annak a még életben — bár aggott öregségben — köztetek lakó hű tanítónak vezetése alatt, akinek nevét én hála és tisztelet ér-zelmeivel emlegetni soha meg nem szűnök; ez iskolán kívül az én sze-rető jó rokonaim hajléka egészítette ki az abban uralkodott kegyesség és egyszerű patriarkális erkölcsök behatása által növendékkori képző-désemet, s általában a buzgó vallásosság áldott lelke — mely e szirte-ken nyugvó s szirtkaroktól ölelt egyházat, mint azonegy háznép tagjait ihlette és összefűzte — volt zsenge korom ösvényének biztos vezérfák-lyája.

Nem méltán sorozhatom-é, Atyámiai, mindezeket életem legdrá-gább kincsei közé? Nem kell-é forró érzéssel hálálnom a mennyei fel-ség jóságát, aki belső emberem gyarapodása végett ilyszerű körülmé-nyek közé helyezte vala éltem reggelét? Azonban emberi sorsunk hozza magával, hogy legszebb örömeink, emlékezéseink sem maradhatnak bá-natos érzések vegyülete nélkül. Ekként az én emlékeim tárházában is ott sajognak a bánat könnyei s az öröm könnyei: mert ha ez Isten házá-ban körül hordozva szemeimet a gyülekezet sorain, annyi, általam jól ismert és szeretett arcot kerestem, azokat többé — fájdalom — nem szemlélhetém; ha meglátogattam e város kebelében háznépeket, csalá-dokat, hol egykor oly felejthetetlenül kedves és tisztelt rokonaim lakoz-tak vala: földi helyüket alig egypár kivételével üresnek lelém. Ők, a kegyes jó lelkek, egykor viruló, tisztos háznépek örömei, e templom, gyülekezet díszei, most ama mennyei dicsőült lelkek gyülekezetében él-vezik jó cselekedeteiknek jutalmát. Oh, itt a földön, a mulandóság tör-vénye szerint egyik nemzetség elmegyén s más nemzetség áll helyébe, s e változhatatlan törvényen meg kell nyugodnunk halandó ember lé-tünkre. Ily esetekben egyedül az marad fenn vigasztalásul, mely némileg megédesíti bánatos érzelmünket s kárpótlást nyújt a mi veszteségein-kért, ha a jók, istenfélők el-elmenő nemzedékét a jók, az igazak új nemzedéke váltja fel, ha a derék apák és anyák üres helyeit derék fiak és leányok töltik be, akik hasonlólag tisztességben öszülnek meg. Ebben a gondolatban van nekem is vigasztalásom a múltra s édes reményem a jövőre nézve, midőn látva e város ölében a serdülő nemzedéknek az ősök külviseletéhez való hű ragaszkodását, meggyőződhetem egyszers-mind afelől, hogy e reményteljes ifjúság tisztos ősei hitéhez, vallásos

lelkületéhez is színtoly erősen ragaszkodik, midőn látva az utódok arcán a családi jellemvonásokat, mely szülőik, elődeik képére emlékeztetnek vissza, meggyőződhetem afelől, hogy azoknak erkölcsi, szellemi arcvonásait is örökségül bírják; ha láthatom itt e gyülekezetben is megközelítve ama hitünk fejedelme s apostolai által kitűzött célt, hogy Istenországa meghonosuljon, s minden hívei a szentek egyességének érzületben s lélekben igaz tagjai legyenek.

E célból történt a jelen alkalommal is vizsgálati látogatásunk e szent eklézsiában, köztetek, kedves Atyámfiak! Mint Pál apostol írja a római gyülekezetnek: „Kívántunk látni titeket, hogy valami lelki ajándékot közölhetnénk veletek, hogy megerősítenétek, azaz, hogy közönséges intést vennénk tinálatok egymás által.“ Oh, ne zárjátok be fületeket az első főpásztori szózatom elől, melyen az atyafiúi szeretet forró érzelmei rezegnek át, ne legyen az kiáltó szó a pusztában, csak olyan szó, melyet szikláitok hangoznak vissza, de néhány perc múlva azok is elfelednek; hanem legyen előttetek kedves szellemi ajándékom, az én hivatalomból folyó kérésem és intésem, avégre, hogy erősödjék bennetek az Istenországa, a hitnek és szeretetnek közhasznú szép tettekben, nemcsak áldozatokban nyilvánuló uralma, s öregbüljön a kegyességgel együtt — mely mindenre hasznos, s melynek sok drága ígéretei vannak — az emberi tökély és boldogság is.

Egy a szükséges dolog! Legyetek, szerelmes Atyámfiak, erősek és állhatatosak a hitben, hogy mint az apostol szent örvendezéssel írhatta a római gyülekezetnek: „Hálákat adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által ti érettetek, hogy a ti hiteteknek mind e világon híre legyen“, úgy én is méltán tehessem mindig e büszke vallomást az én szeretett rokonaim gyülekezetéről, miszerint az ő unitárius hitük jelenleg is az a szilárd, erőteljes hit, az ő kegyességük még most is az a példaszerű tiszta kegyesség, amelynek híre, méltán megérdemelt híre volt mindig egész erdélyi egyházközösségünkben, amelynek keresztényi közszellemtől, mintegy mózesi vesszőtől illetett sziklaforrása, az áldozatra kész jótékonyosság, eleitől fogva oly számos tanuló ifjút ápolt s nevelt fel az itteni iskolában. Ez élő hitnek, e szent dolgaink iránt viseltető munkás kegyességnek tündöklő virágaival, édesen ízlő gyümölcseivel ékeskedett ez egyház mindig anyaszentegyházunk díszére, úgy, hogy ennek az egy igaz Isten tiszteletére Erdély bércei közé plántáltatott kertnek ti vagytok most is az egyik legszebb, legillatozóbb virágszála. Ne engedjétek azért fejetek díszét — mindnyájunk ékes koszorúját — legkevésbé is fonnyadásnak indulni, sőt inkább ápoljátok, műveljétek azt fáradhatatlan igyekezettel, hű gondossággal, s ha netalán tapasztaljátok a közjótékonyosság segédforrásait fogyatkozni, az egyháznak, a vallás és tudomány virágait magában tartó e szent edénynek szükséges vizét szűkülő, ne vonakodjatok a kívánt segédforrásokat, a mennyei plánta virítására szükséges nedvet, még saját haszonérdekeitek feláldozásával is előszerezni, színtolyan igyekezettel, amint jelenleg törekedtek itten városotok közepette a földnek mély aknáiban is előkeresni azt a forrásvizet, mely testi éltetek fenntartására nélkülözhetetlen. Az igazi hitnek gyümölcse az a szeretet, mely nem nézi csak a maga hasznát, hanem mások hasznát is tekintetbe veszi.

Mindenek haszna a közügy, az egyház ügye az, mit a vizsgálószerk lelketekre köt, Atyámfiak! Ez ama mindenekfeletti fontos érdek, a szív,

a lélek legnemesebb érdeke, aminek komoly figyelemre méltatását ajánlja rokon kebleteknek főpásztori szöveg. Ez az egyik főérdek, tekintet, amelynek e szent helyen való felemlítése céljából történt főleg köztetek maradásunk, s elöttetek való jelen fellépésünk, s e pillanatban úgy tetszik nekem, mintha ama jeruzsálemi első pünkösdi híveit látnám magam előtt, akik szívükben megindulva mondanak az apostoloknak: „Mit cselekedjünk, Atyámfiai, férfiak?” Vajha képes lehetnének e szent gyülekezet minden egyes tagjában én is, mint Péter apostol, teljes meggyőződést szerezni mondásaim valóságáról, hogy amit jelenteni bensőleg indítva érzem magamat, ahhoz nem férhet semmi kétség, s hogy ennél fogva lelkemnek egy igen nagy aggodalma nem ok nélkül támadott. Tudniillik: a közelebb lefolyt vizsgálat alkalmával világosan kitűnt, hogy az eklézsiának meglévő közjövődélem-forrásai a folyó szükség fedezésére éppen nem elegendők. Azt ugyan őszinte lélekkel s örömmel kell nyilvánítanunk, hogy nyolc évi számadást pontosan megvizsgálva úgy tapasztaltuk, hogy mindenütt a legszorosabb takarékoság elvei voltak követve, s általában mindenek ékesen és jó renddel folytak a keblitanács hű és gondos vezérlete alatt. Ámde a közelebbi jövődőt vévén tekintetbe, nem lehet nem aggódnunk, hogy a közügy embereinek, az erkölcsi és szellemi élet munkásainak múlhatatlanul szükségét kell szenvedniük, ha csak magukat a gyümölcsöző fákat — akarom mondani — a kevés tőke vagyont is fel nem áldozzátok a felmerülő szükség fedezésére. Azonban ezt ti, Atyámfiai! lehetetlen, hogy akarjátok, követeljétek, amidőn magatoknak egypár évig való megrovása, néhány filléreiteknek a hiány pótlására leendő szentelése által a bajon segíthettek. Hiszen itt nem is mások, nem idegen szűkölködők érdeke forog fenn, hanem tulajdon magatok haszna, saját egyházi közösségeitek, saját iskolátok jövőbeli virulhatásának magas érdeke! Higyétek el, szerelmeseim! hogy az apostol mondása szerint: „Az Isten megcselekszi, hogy a ti kegyes adakozásotok haszna ti reátok térjen; mert az Isten a jókedvű adakozót szereti.” Jézus szelíd szemrehányással monddta szunnyadó tanítványainak a küzdelmek ama nagy óráiban: „Így nem vigyázhattok velem egy óráig!” Rövid az idő, legfeljebb egypár esztendő a megpróbáltatások ideje, ameddig az anyaszentegyház egy párányi önmegtágadást, néhány fillérig való önmegrovást kívánhat minden hű tanítványától; e pillanati áldozatot, e szükséges napi táplálatot nem hiszem, hogy lenne csak egyetlenegy is Urunk Jézusnak e szent ekléziájában lévő hívei közül, aki megadni sajnállaná: mert kicsoda gyűlölje a maga testét, annál kevésbé a legszentebb érdekeinkről gondoskodó édesanyáét, az egyházét? Kicsoda volna, aki ne igyekeznék ekléziáját minden szükségeiben ápolni, gyámolgatni? Örökdjétek, vigyázzátok azért, kedves híveim, az igazi lételt, a ti lelketek üdvét adó anyának, az egyháznak nehéz küzdelmű óráiban, mely hasonló gyakran ama nagy szenvedőnek Gecsemáné-kertbeni küzdéséhez. Ne vigyáznátok-e Jézussal egy órácskáig? S ezzel ki van fejezve lelkemnek nehéz aggodalma, amelyben osztoznak velem mindnyájan ez eklézia s a keblitanács mélyebb belátású tagjai, kik a közügynek teljesebb virulását egész lelkükből óhajtják, de e részben is sajnosan érzik a termékenyítő harmat és eső szűk voltát, mint ez a kültermészet országában is terményeinkre nézve mostanság oly érzékeny hiány. De mintha a kellő szónak nyilván egy ily ünnepélyes körben való kifejezése által enyhülne szívem aggo-

dalma; mert hiszen anyaszentegyházunk oly lelkes híveihez szólok, akik oly sokszor már az elsők között álltak, midőn egyházunk fenntartása forgott fenn, s akik más eklézsiák felsegélyezésében oly hatályos módon szoktak részt venni. Vajon fognak-e vonakodni, ha csakugyan parancsolólag lép föl a szükség saját eklézsiájukat illetőleg, annak pillanati szükségeinek fedezésére néhány drachmát, sőt még siklust is áldozni, mint a jeruzsálemi egyház perselyébe Izráel minden istenfélő lelkes jó fia és leánya? Ki ne egyesitené nagyobb, kisebb erejét, talentumát lelki otthona, a Jézus anyaszentegyháza iránti jóltevőségben? Midőn a hitben s tudományban egyenként is lehetünk erősek, de oly dolgban, hol pénz a tényező, csak akkor vagyunk erősek, ha egyesülünk mindnyájan.

És immár, Atyámfiak! végzem első főpásztori s rokoni szózatomat hozzátok, végezzük egyszersmind köztetek való kedves tartózkodásunk idejét is. Fogadjátok szívből fakadott szavaimat úgy is, mint egy gyermeknek ápoló és nevelő édesanyjához, a torockói szent eklézsiához intézett szózatát. Adja az Isten, a mi gondviselő Atyánk, anyaszentegyházunk annyi hullám csapdosta hajójának erős oltalma, hogy szíves együtt-létünk, tanácskozásaink és intézkedéseink teremjék meg üdvös gyümölcsöket az erkölcsi és szellemi élet mezején. Mi forró szívünkbe zárva a ti kegyességetek s szerelmeitek kedves emlékeit a legdrágább kincsek gyanánt visszük el magunkkal s őrizzük változatlanul; úgy ti is tartsatok meg minket szíves emlékezetben. Az Úrnak áldása s az ő szerelmének gazdagsága nyugodjék tirajtatok. Legyetek egytől egyig, szerelmeseim, Istennek áldottai házatokban, hazatokban s egyházatokban. Ámen.

KRIZA JÁNOS

EGYHÁZI ÉLET

Egyházi Képviselő Tanács jún. 19-én tartotta második évnegyedi rendes ülését, melynek tárgysorozatán szerepeltek az elnökség jelentései, különböző bizottságok jegyzőkönyvei, a lelkészképzés, egyházkörök és egyházközségek valláserkölcsei és anyagi helyzetére vonatkozó kérdések és a Nyugdíjintézet ügyei. A tudományos lelkészképzés támogatása érdekében E.K. Tanács, dr. Mikó Imre főgondnok javaslatára, kívánatosnak tartja a doktori tanfolyam iránti érdeklődés fokozását.

Az E.K. Tanács ülését megelőzően az egyes kérdések véleményezésére ülést tartottak a missziói, gazdasági és pénzügyi bizottságok, valamint a Nyugdíjpénztár Vezető Tanácsa.

Lelkészerterkezetek. Lelkészerterkezteink június hónapban tartották meg II. évnegyedi közérdekű és teológiai üléseiket. A közérdekű értekezlet témája: A Szocialista Egységfront az egész nép akarategységének és cselekvésének a kifejezője. Egyházunk lelkészeinek, gyülekezeti szerveinek és híveinek kötelességei a helyi közügyi akciók támogatásában, hazánk anyagi és szellemi fejlődéséért c. előadás volt. A teológiai értekezletek a házassági megáldás szertartásának az egyes egyházközségekben gyakorolt rendjével és az egységes szertartás megalkotásával foglalkoztak. Az értekezleteken az egyházi központ részéről dr. Kovács Lajos püspök, dr. Erdő János főjegyző, Sebe Ferenc előadó és dr. Szabó Árpád teol. tanár vettek részt.

Lelkésznevelés. A Teológiai Intézetben a II. félévi előadások máj. 30-án fejeződtek be. Időközben a húsvéti és pünkösti ünnepeken a II—IV. éves hallgatóink légációi szolgálatot teljesítettek a különböző egyházközségekben. A *vizsgaidőszak* máj. 31.—jún. 20. között volt; hallgatóink többsége eleget tett vizsgai kötelezettségének. A *jún. 22-én tartott évzáró istentiszteleten* dr. Kovács Lajos püspök prédikált. Aznap este volt az intézet *évzáró ünnepélye*, melynek keretében dr. Rapp Károly rektor részletesen beszámolt az 1974—75. tanévről, ezt követte a tanulmányi munkában kitűnt hallgatók jutalmazása, valamint a verseny- és pályadíjak kiosztása.

Szakvizsga. Jún. 23. és 28. napjain szakvizsgát tettek Szabó Zoltán és Szombatfalvi József IV. é. hallgatók.